

Luovilla aloilla ihmiskeskeisyyden ylittäminen:

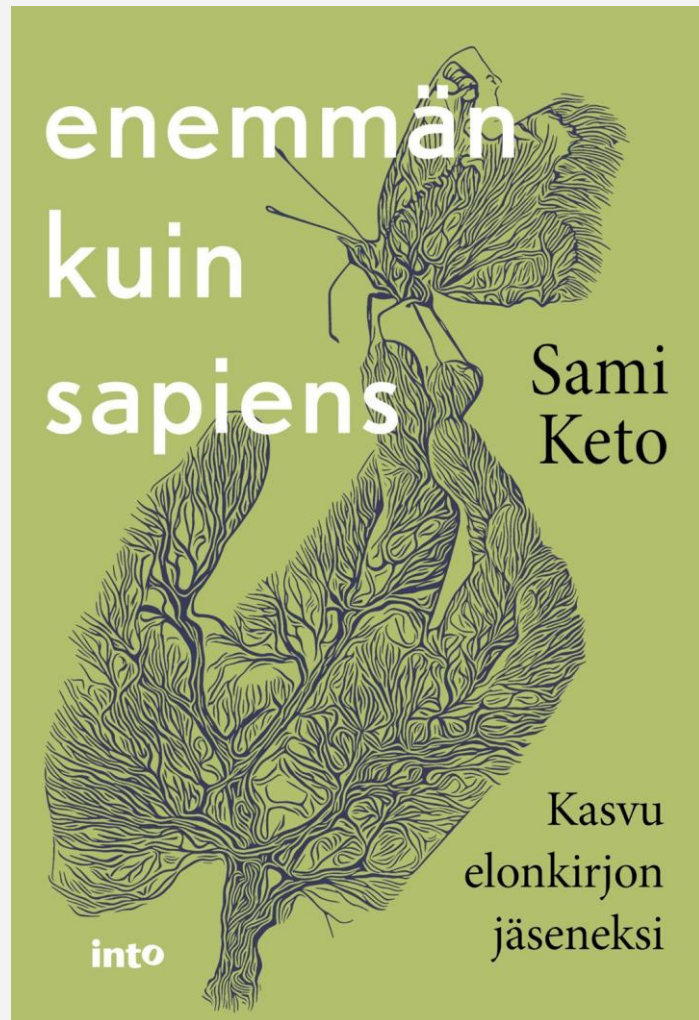
Miksi ja miten?

Sami Keto
Kasvatustieteilijä ja tietokirjailija
sami.keto@gmail.com

Kuva: Jussi Kaakinen

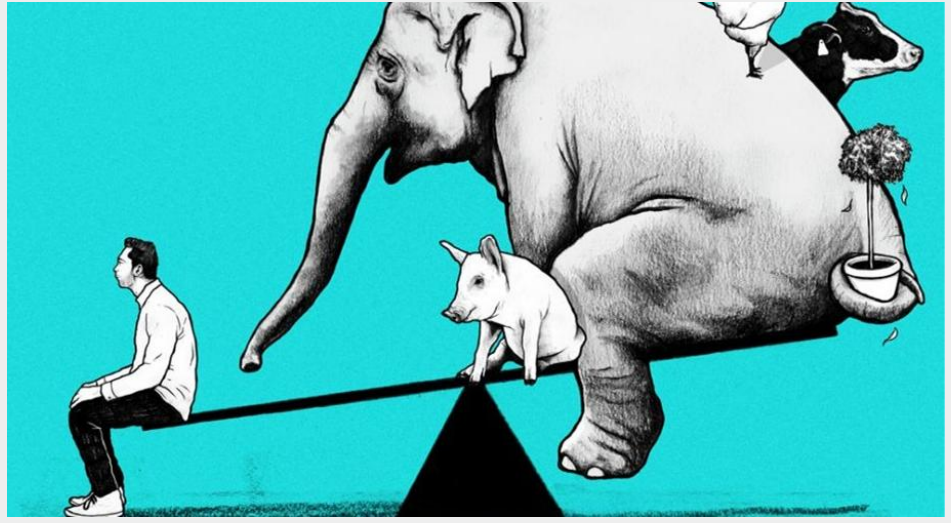
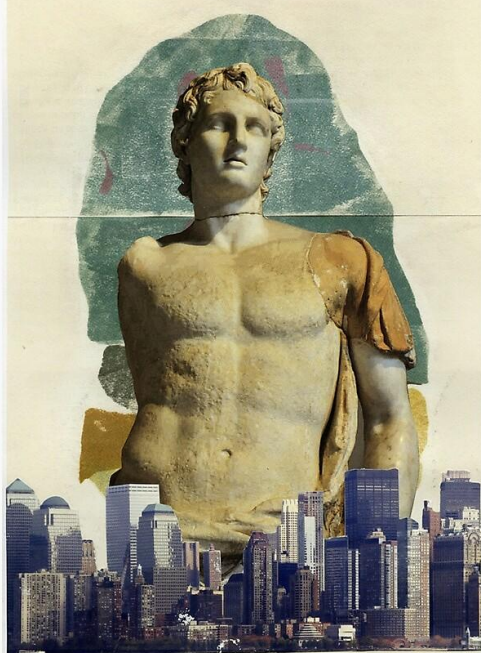
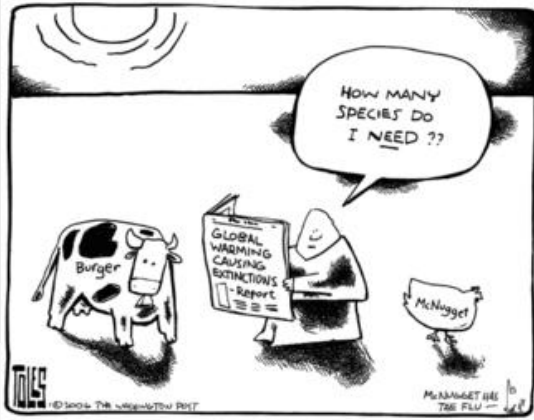
**Ihminen on ainoa
laji, joka...**

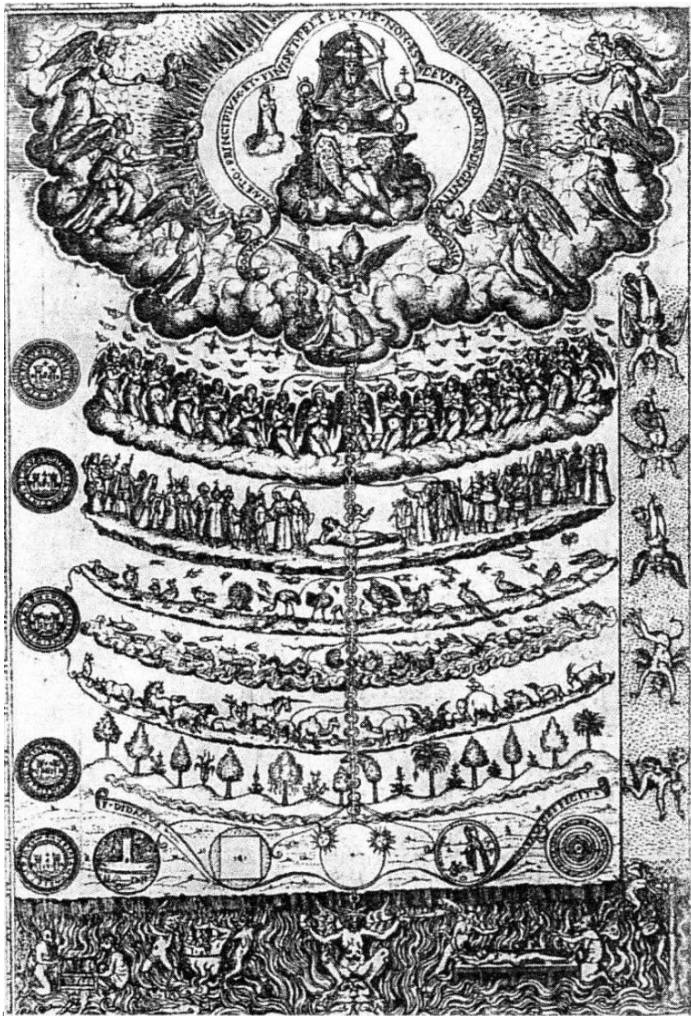

Scala Naturae *eli luomisen hierarkia*

Elämän pusikko

MITEN ELÄÄ YHDESSÄ

Margulis, Lynn (1998).
*Symbiotic Planet: A
New Look at Evolution.*
Basic Books

EKO KRIISI

Elämäntavan kriisi:
ihmisyhteisöt eivät ole
sopeutuneet ekologisiin
rajoihin

Vuorovaikutuksen kriisi:
ekologiset ongelmat on
seurausta huonosta
vuorovaikutuksesta

Luovuuden kriisi:
Takertuminen
samoihin tavoitteisiin
yhä tehokkaammin

Luovien alojen tehtävä

Uudet kysymykset

Uudet tavoitteet

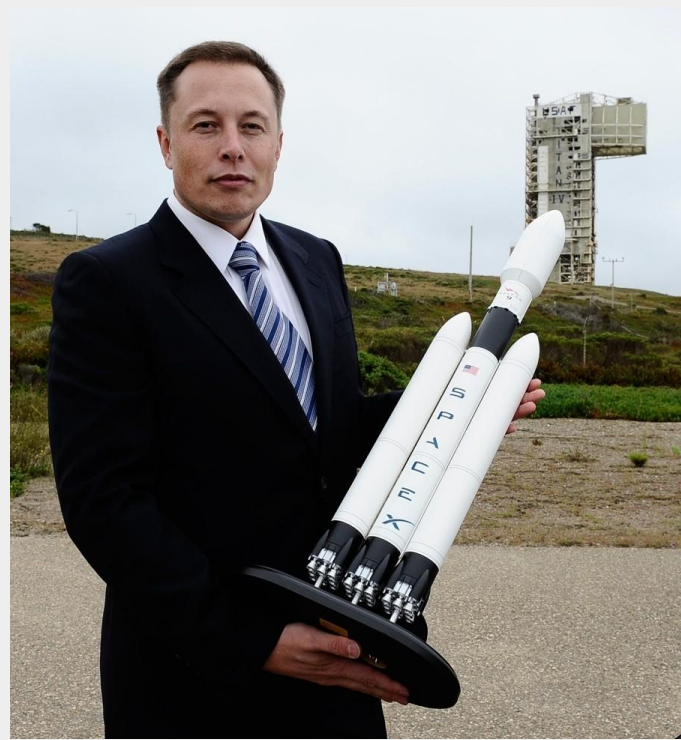
Mielikuvitus

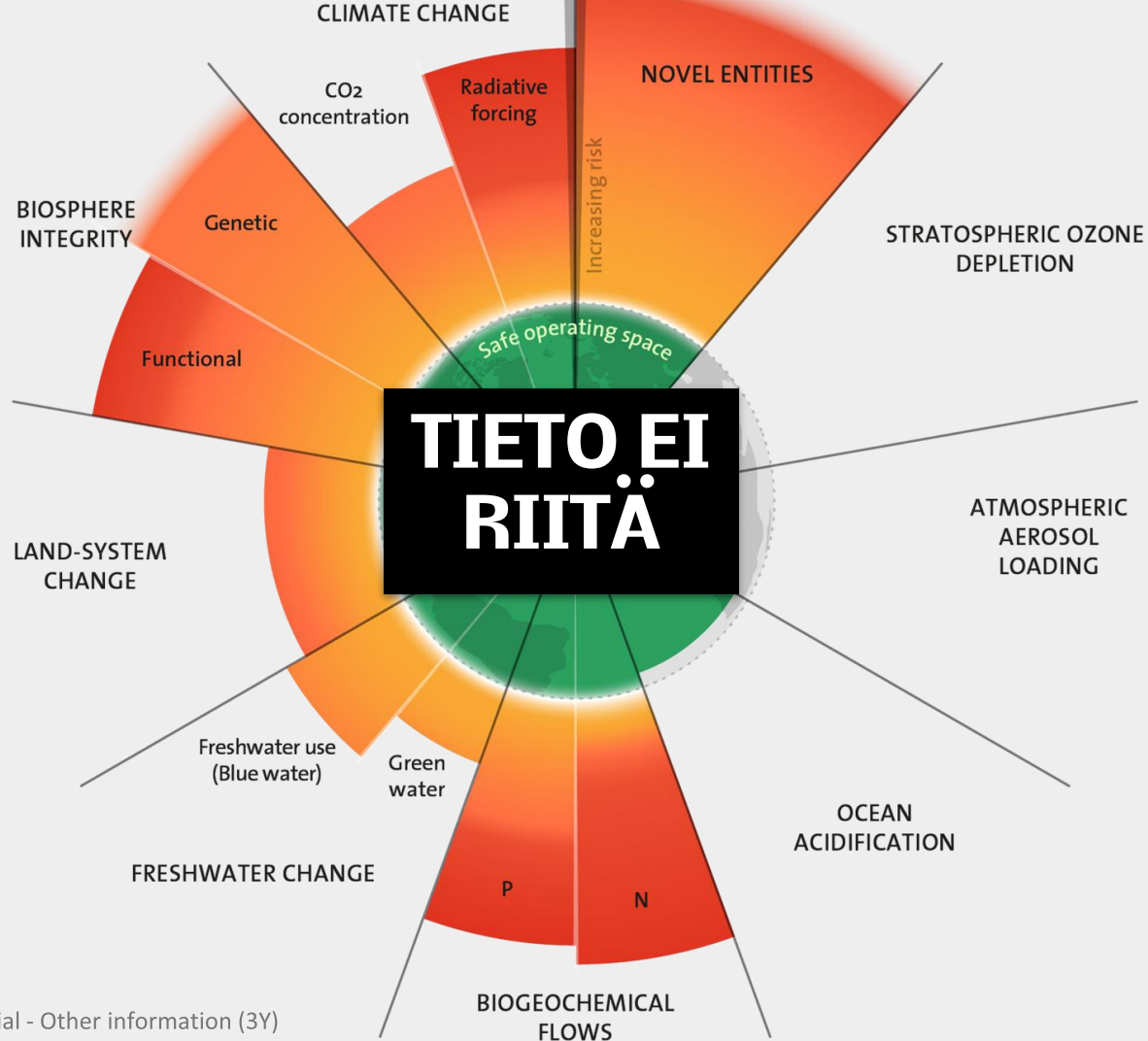
Kehollisuus

Aistit

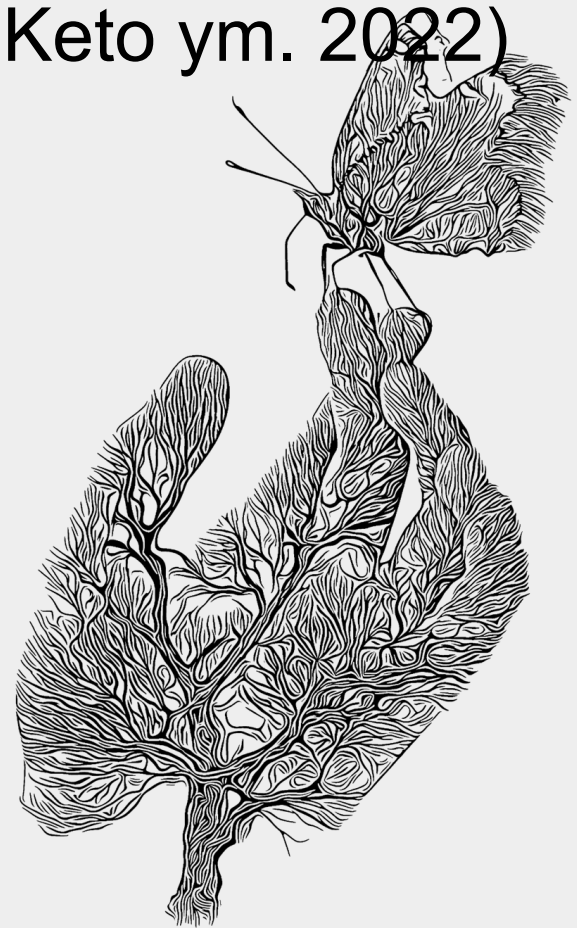
Raisa Foster: Balance (2018) ja The End of Story (2023)

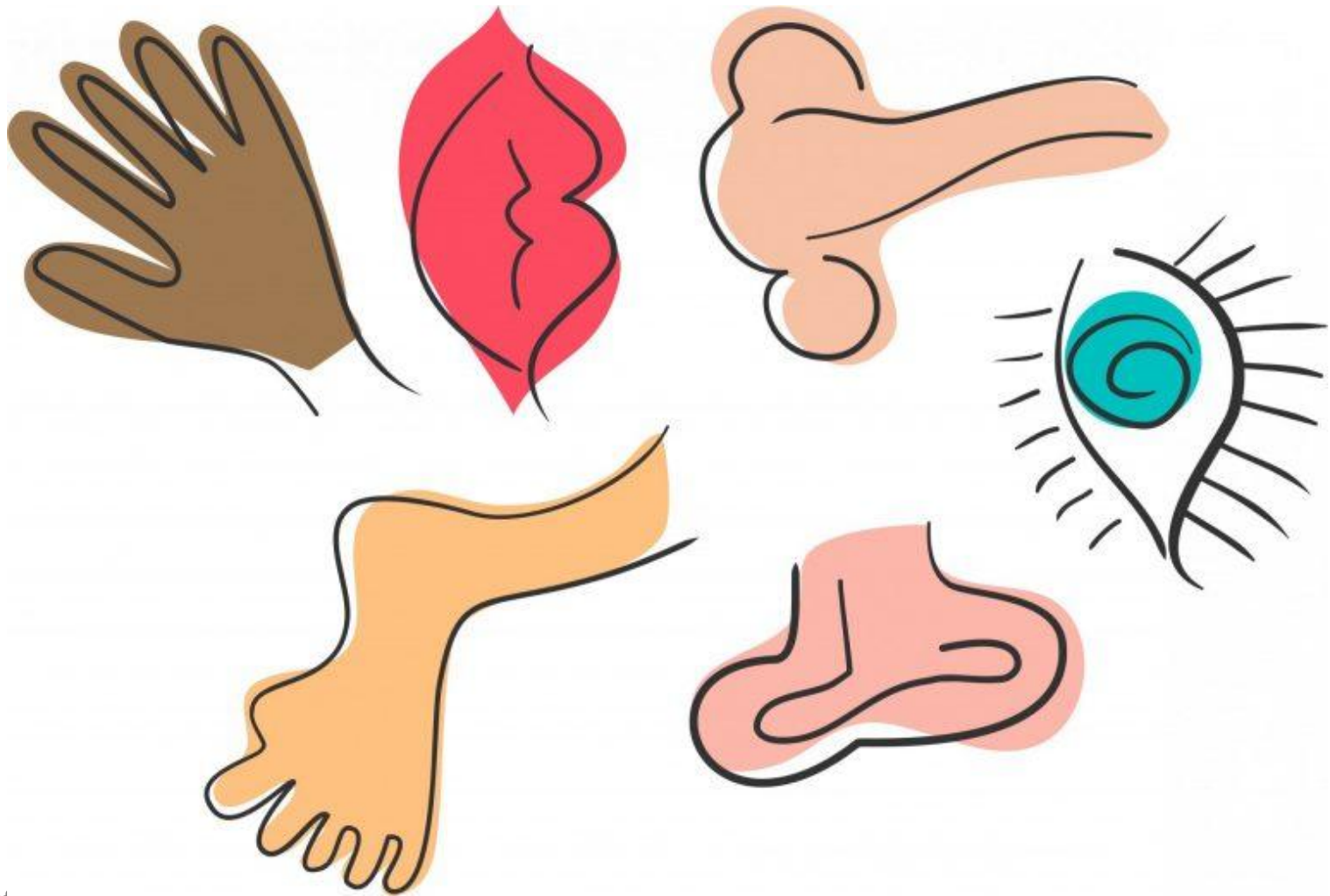

Ekososiaalisen kasvatuksen teesit (Keto ym. 2022)

- 1) Ihmisen yhteisö ymmärretään ja kohdataan monilajisena eli ekososiaalisena yhteisönä.
- 2) Autonomiia kasvatusihanteena jalostetaan moninaisen yksilöllisyyden ja ihmisen monilajiset suhteet huomioivaksi ihmiskäsitykseksi.
- 3) Osallistuminen ekososiaaliseen yhteisöön on kokonaisvaltaista: ihminen havaitsevana, aistivana, tuntevana, tahtovana ja tiedostavana olentona.
- 4) Ekososiaalisesti kestävän osallisuuden ja sitä ylläpitävien myönteisten vuorovaikutustaitojen harjoittaminen on oleellinen osa kasvatusta.
- 5) Taideperustaisilla ja kontemplatiivisilla menetelmillä on kyky tuottaa ekososiaalista osallisuutta, ja siksi niiden roolia kasvatuksessa vahvistetaan.

Moniaistinen, kehollinen ja intiimi suhde muuhun elämään ihmisen hyvinvoinnin perustana

Keto & Foster 2021: Ecosocialization - an Ecological Turn in the Process of Socialization. *International Studies in Sociology of Education*, 30(1-2), 34-52.

Roslund ym. 2020: Biodiversity intervention enhances immune regulation and health-associated commensal microbiota among daycare children. *Science advances*, 6(42)

ELISA AALTOLA & SAMI KETO

EMPATIA

Myötäelämisen tiede

into

KYKY

tunnistaa

ja/tai

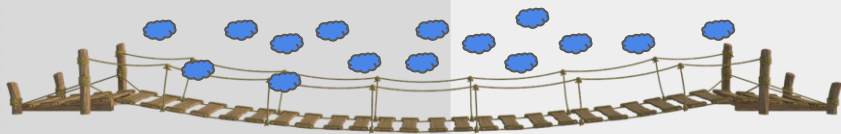
myötäelää

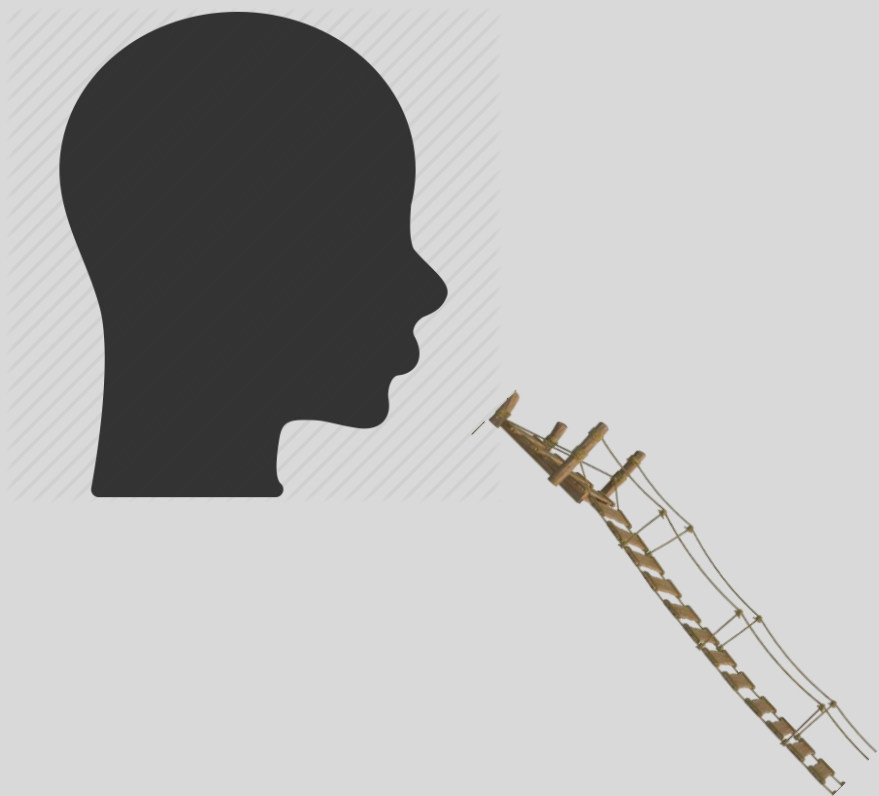
TOISEN

KOKEMUKSIA

Lähteet (jos ei koko viitettä annettu aikaisemmin)

- Abram, D. (1996). *The Spell of the Sensuous. Perception and Language in a More-than-human World*. New York, Pantheon.
- Berenguer, J. (2007). The effect of empathy in proenvironmental attitudes and behaviors. *Environment and Behavior*, 39(2), 269-283.
- Heidegger, M. (1995). *The fundamental concepts of metaphysics: World, finitude, solitude*. Indiana University Press.
- Hernandez Lallement, J., Attah, A., Soyman, E., Pinhal, C., Gazzola, V., & Keysers, C. (2020). Harm to Others Acts as a Negative Reinforcer in Rats. *Current Biology* : CB, 30.
- Hilario, E., & Gogarten, J. P. (1993). Horizontal transfer of ATPase genes—the tree of life becomes a net of life. *Biosystems*, 31(2-3), 111–119.
- Merleau-Ponty, M. (2003). *Nature: Course notes from the Collège de France*. Northwestern University Press.
- Milfont, T. L., & Sibley, C. G. (2016). Empathic and social dominance orientations help explain gender differences in environmentalism: A one-year Bayesian mediation analysis. *Personality and Individual Differences*, 90, 85-88.
- Patil, I. & Silani, G. (2014). Reduced empathic concern leads to utilitarian moral judgments in trait alexithymia. *Frontiers in psychology* 5, 501.
- Pfattheicher, S., Sassenrath, C. & Schindler, S. (2016). Feelings for the suffering of others and the environment: Compassion fosters proenvironmental tendencies. *Environment and Behavior* 48 (7), 929-945.
- Plumwood, V. (2005). *Environmental culture: The ecological crisis of reason*. Routledge.
- Schultz, W. (2002). Empathizing with nature: The effects of perspective taking on concern for environmental issues-statis. *Journal of Social Issues*, 56(3), 391-406.
- Takamatsu, R. (2018). Turning off the empathy switch: Lower empathic concern for the victim leads to utilitarian choices of action. *PloS one*, 13(9).
- Uexküll, J. von (2013). *A foray into the worlds of animals and humans: With a theory of meaning*. Vol. 12. U of Minnesota Press.
- Vadén, T., & Torvinen, J. (2014). Musical meaning in between: Ineffability, atmosphere and asubjectivity in musical experience. *Journal of Aesthetics and Phenomenology*, 1(2), 209-230.